

Søvrigt tillader jeg mig at henvise til de Lovforslaget ledsagende Motiver.

Formanden: Exemplarer af Lovudkastet skulle blive omdeelte til de Herrer Medlemmer.

Man gik derpaa til den følgende paa Dagsordenen opførte Sag:

Fortsettelse af første Behandling af „Forflag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste April 1867 til 31te Marts 1868“.

Bortelsen: Jeg skal tillade mig først at omtale en Sag, som rigtignok er bleven berørt af flere af de foregaaende Talere, men som er af en saadan Vigtighed, at jeg mener, at den bør omtales fra saamange Sider som muligt, og jeg meente ogsaa, at der var Anledning til hyderligere at omtale den, da den ikke har været Gjenstand for nogen Udtalelse af de ærede Ministre. Det er nemlig Pensionsvæsenet. Jeg veed meget vel, at der ikke er Sandsynlighed for, at nogen stor vœibliffelig Bøsparelse i saa Henseende kan indtræde, men jeg veed ogsaa, at det kunde være særdeles hensigtsmæssigt, at det her fra saamange Sider som muligt udtales, at det kunde være ønskeligt at see at gjøre en Begyndelse til Enden i saa Henseende. Finantslovsforslagets § 17 udklæker, at den samlede Udgift til Pensionsvæsenet andrager omtrent 2 Mill. Rd., hvorfra dog maa drages de 400,000 Rd., der ere Godtgjørelse for den Pensionsbyrde, som skalde falde paa Hertugdømmerne; Pensionsbyrden løber altsaa op til en Sum, der med Hensyn til vor Stats Ridenhed vist er altfor stor. Desuden maa det tages i Betragtning, at der ikke er iberegnet den store Mængde Pensioner, som udredes af samtlige geistlige Embedsmænd og enkelte juridiske Embedsmænd til deres affledede Formænd og afdøde Formænds Enker; men endvidere skjuler de sig næsten under enhver Post i Finantslovsforslaget Pensioner. Saadanne findes under § 2 ved Domænevæsenet, under §§ 19 og 20 ved Veivæsenet og Redningsvæsenet, Grønland, Island og Færøerne, til Quarantainebetjente, Stokhunsbetjente o. s. v., og fremfor Alt i § 21 under Universitetet, Sorø Academi

og under det almindelige Skolevæsen; i § 23 „Marineminstriet“ findes forskjellige Pensionssummer; ja, selv den trangbrystige Porcellainsfabrik har sit særlige Pensionsvæsen. Det er slet ikke min Hensigt ved denne første Behandling at gaae i Enkeltheder i saa Henseende, da det ikke har hjemme her at paatale enkelte Personers Pensionsberettigelse; men om Sagen i Almindelighed vil jeg tillade mig at sige et Par Ord.

Til en velordnet Stat hører der vel lønne Embedsmænd, og det er af Vigtighed for os, at vi faae saa dygtige Embedsmænd som muligt, men det er ogsaa af Vigtighed for os, at vi have saa faa som muligt, og at de lønnes i Forhold til det Arbejde, der paahviler dem, og i Forhold til Statens Indtægter; med Hensyn til deres Pensionsberettigelse var det dog vistnok at ønske, at der dog endelig blev sat et bestemt Mær, fra hvilket Pensionsbyrden kunde lettes, og Pensionsberettigelsen betydelig indskrænkes om ikke fuldkomment affattes. Jeg mener, at det var langt rimeligere, at private Folk, der paa en eller anden Maade i større eller snevrere Kredse havde været til Gavn for Staten, bleve pensionsberettigede fremfor dem, der under hele deres Gjerning havde oppebaaret en mere eller mindre rigelig Løn. Nu er Embedsstanden engang den privilegerede Stand her i Landet; den er under Statens Forsorg og mange Gange langt mere, end de enkelte Embedsmænd selv kunne ønske det. Jeg skal saaledes paapege, at der gjøres efter min Mening et ligefremt Indgreb i deres personlige Frihed, naar det er en Tvangsag, at de skulle sikkre deres Enker Pension. Hvor fornuftig en saadan Foranstaltning end kan være, betragter jeg den dog som et Indgreb i Embedsmændenes personlige Frihed. — Med Hensyn til § 21 vil jeg tillade mig at rette det Spørgsmaal til den høitærede Kirkeminister, om der ikke paatænkes nogen Forandring i de geistlige Lønningsforhold. Der blev i sin Tid af den forrige Kirkeminister Monrad fremlagt en paa vidtløftige og vistnok kostbare Forarbejder støttet Plan om Geistlighedens Lønning. Jeg skal ikke gaae ind paa denne Sag, men blot kortelig udtale, at den vistnok i flere Henseender maatte forandres. Naanlig forekommer